

Děkanát 1. lékařské fakulty University Karlovy v Praze

Kateřinská 32

121 08 Praha 2

Posudek školitele

Příjmení a jméno doktoranda: **Mgr. Jana Tomanová**

Obor doktorského studia: Lékařská psychologie a psychopatologie

Forma doktorského studia: prezenční, poté distanční

Datum zahájení doktorského studia: 2005, státní doktorská zkouška 2.9.2008

Školitel: Prof. MUDr. Hana Papežová, CSc., Psychiatrická klinika 1. LF a VFN UK, Praha 2

Téma disertační práce: **Vícerodinná terapie v léčbě poruch příjmu potravy**
(zavedení do praxe v České republice a pilotní ověření účinnosti)

Vyjádření k práci

Disertační práce přináší na 117 stránkách textu kvalitativní i kvantitativní hodnocení terapeutického efektu vícerodinné terapie (Multifamily Therapy, MF terapie) u poruch příjmu potravy v Centru pro poruchy příjmu potravy 1. LF UK a VFN.

V teoretické části (str. 1-50) autorka přehledně, srozumitelným jazykem, shrnuje význam rodinné a MF terapie v komplexním terapeutickém přístupu k poruchám příjmu potravy. V klinické části práce (str. 51-66) se autorka věnuje konkrétním postupům MF terapie a okolnostem jejího zavedení v Čechách v Centru pro poruchy příjmu potravy. MF terapie je v zahraničí často využívanou léčebnou metodou první volby dle vodítek NICE (2004), zejména pro léčbu adolescentních pacientů s poruchou příjmu potravy. Autorka ve spolupráci s celým týmem se inspirovala především londýnským Maudsley modelem MF terapie. Prvním cílem práce bylo zařadit MF do komplexního programu péče o poruchy příjmu potravy, modifikovat zahraniční program, aby byl vhodný pro podmínky Centra pro PPP; a poté hodnotit jeho efektivitu. Autorka se významně podílela i na koordinaci a organizaci při vzniku MF.

Výzkumná část překládané práce (str. 66-110) popisuje projekt MF terapie od roku 2004. Zúčastnilo se ho celkem 20 rodin (zkoumaná skupina). Byla použita kombinace kvalitativní a kvantitativní metodologie. Pro kvantitativní hodnocení byly použity dotazníky Beck Depression Inventory (BDI), Schwartzova škála hodnocení terapie (SOS-10), dotazník

kvality života (SQUALA) a Rosenbergův dotazník sebepojetí (RSE), které byly při posuzování této problematiky často používány v zahraničních studiích. Autorka hodnotila změny během MF terapie v 10 oblastech: kvalita života, emoční stabilita jedince, přítomnost symptomů PPP, změny v rodinném stravování, pohled do budoucnosti, komunikace v rodině, manželská spokojenost a soulad, kooperace členů rodiny, celková atmosféra v rodině, vnímání vlivu MF terapie na změny.

MF terapie se v posledních letech dostala i u nás do povědomí laické i odborné veřejnosti jako jedna z účinných forem léčby poruch příjmu potravy, i díky práci autorky. Nejvýznamnější pozitivní efekt terapie byl shledán v oblasti specifických symptomů poruchy příjmu potravy, emoční stability a ústupu depresivních symptomů. Autorka popisuje celkový vliv na rodinnou atmosféru, redukci napětí a úzkostí ve vztahu k budoucnosti. I v dalších klíčových oblastech (kvalita života, sebepojetí pacientek) byly nalezeny signifikantní pozitivní změny. Největší pozitivní vliv má MF terapie tehdy, je-li prvním pokusem o léčbu, ale takových rodiny zařazených u nás do studie je málo (na rozdíl od zahraničí). Výsledky jednotlivých kvalitativních i kvantitativních postupů byly potvrzeny i celkovou škálou hodnocení terapie SOS-10. Metodika této pilotní studie, doplněná a upravená na základě autorčina studia zahraničních výsledků, bude sloužit k sledování účinnosti MF terapie i nadále. Autorka uvádí, že závěry disertační práce lze považovat za motivující pro pokračování v programu MF terapie i dalším výzkumu.

Vlastní tři publikace doktorandky (2 práce zaslané a akceptované k publikaci) se vztahují k tématu a dosahují kumulovaného IF 0,99, dvakrát je prvním autorem. Autoreferát je přehledný, obsahuje nejdůležitější výsledky a závěry práce.

Vyjádření k doktorandovi

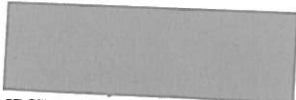
Mgr. J. Tomanová vystudovala Pedagogickou fakultu Univerzity Karlovy, obor Psychologie - Speciální pedagogika (1999 – 2004), prodělala Psychoterapeutický výcvik v systemické rodinné terapii (2004-2008) a trénink v MF terapii pod vedením Dr. Eislera (VB) v roce 2004, i výcvik v kognitivně behaviorální terapii nadváhy (2002). Získala Trénink a oprávnění pro provádění profesní a bilanční diagnostiky v rámci psychologie práce. V současnosti pracuje v psychologické poradně. Od roku 2004 spolupracovala na projektu MF terapie poruch příjmu potravy (Centrum pro PPP) a aktivně se podílela na práci Svépomocné organizace pro pacienty PPP a jejich příbuzné. Také se účastnila v rámci mezinárodního projektu INTACT na vytvoření a výzkumu chatové intervence pro rodiče pacientů (2007- 2011). Působí jako

redaktorka internetového poradenství – iporadna.cz. Od října 2005 do prosince 2007 pracovala i na oddělení Centra pro PPP Psychiatrické kliniky jako psycholožka týmu.

Její disertační práce odráží dlouholeté klinické zaujetí problematikou rodinné a MF terapie. Je nutné vyzdvihnout, že se angažovala nejen výzkumně, ale i terapeuticky a organizačně. Přispěla významně k zavedení tohoto u nás nového postupu a ověření jeho účinnosti. V experimentální práci, prokázala schopnost zcela samostatně zpracovat data a prezentovat výsledky i samostatný vědecký způsob myšlení. Kromě výzkumné činnosti vztahované k tématu disertační práce se aktivně věnovala také poradenství a problematice prevence.

Dizertační práce prokazuje předpoklady autora k samostatné tvořivé vědecké práci a k udělení titulu „Ph.D.“ za jménem.

V Praze dne 24.11.2009

Prof. MUDr. Hana Papežová, CSc
Psychiatrická klinika I.LF UK a VFN